

TKG-KİLO VERME AMAÇLI ENERJİSİ KISITLANMIŞ GIDALAR TEBLİĞİ (2001/41)

(Yayımlandığı R.G.24.12.2001/24620)

Amaç

Madde 1 — Bu Tebliğin amacı, kilo verme amacıyla enerjisi kısıtlanmış diyetler için hazırlanan ürünlerin tekniğine uygun ve hijyenik şekilde üretim, hazırlama, işleme, muhafaza, depolama, taşıma ve pazarlamasını sağlamak üzere bu ürünlerin bileşim ve etiketleme şartlarını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Tebliğ,

- Günlük diyetin tamamını karşılayabilecek gıdaları ve
- Günlük diyetin bir ya da daha fazla öğününün yerini alabilecek gıdaları kapsar.

Hukuki dayanak

Madde 3 — Bu Tebliğ, 16/11/1997 tarihli ve 23172 mükerrer sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'ne göre hazırlanmıştır.

Tanım

Madde 4 — Bu Tebliğde geçen, kilo verme amacıyla enerjisi kısıtlı diyetler için hazırlanan gıdalar; üretici talimatlarına göre kullanıldıklarında günlük toplam diyetin tamamının veya bir kısmının yerini alabilecek özel formüle edilmiş ürünleri ifade eder.

Ürün özellikleri

Madde 5 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan gıdalar, Ek-1'de belirtilen bileşim kriterlerine uygun olmalıdır.

Katkı maddeleri

Madde 6 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde kullanılan katkı maddeleri Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin "Katkı Maddeleri" bölümüne uygun olmalıdır.

Aroma maddeleri

Madde 7 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde kullanılan aroma maddeleri Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin "Gıda Aroma Maddeleri" bölümüne uygun olmalıdır.

Bulaşanlar

Madde 8 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin "Bulaşanlar" bölümüne uygun olmalıdır.

Hijyen

Madde 9 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin "Gıda Hijyeni" bölümüne uygun olmalıdır.

Ambalajlama ve etiketleme-işaretleme

Madde 10 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin ambalajlanması, etiketlenmesi ve işaretleme, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin "Ambalajlama ve Etiketleme-İşaretleme" bölümünün ilgili kısmındaki hükümlere ek olarak aşağıdaki hükümlere uygun olmalıdır:

- Bu Tebliğin 2 nci maddesinin (a) bendinde belirtilen gıdaları oluşturan bileşenlerin tümü, aynı pakette satılmalıdır.
- Bu Tebliğin 2 nci maddesinin (a) bendinde belirtilen gıdalar; "Kilo kontrol amaçlı toplam günlük diyetin yerini alır." adı altında satılmalıdır.
- Bu Tebliğin 2 nci maddesinin (b) bendinde belirtilen gıdalar; "Kilo kontrol amaçlı öğün yerini alır." adı altında satılmalıdır.
- Tüketime hazır olarak sunulan gıdanın belirtilen miktarındaki protein, karbonhidrat ve yağ miktarları ile enerji değeri kJ ve kcal cinsinden sayısal olarak etikette yer almalıdır.
- Tüketime hazır olarak sunulan ürünün belirli miktarındaki Ek-1'de belirtilen, alınması zorunlu her bir vitamin ve mineralin ortalama miktarları etikette yer almalıdır. Ayrıca, 2 nci maddenin (b) bendinde belirtilen ürünlerin Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin "Ambalajlama ve Etiketleme-İşaretleme"

bölümünde yer alan vitamin ve mineral miktarlarının yüzde olarak ne kadarını karşıladığı etikette belirtilmelidir.

f) Uygun hazırlama kuralları ve gerektiğinde bu kuralların önemini belirten ifadeler etikette yer almalıdır.

g) Ürün, üretici talimatlarına göre kullanıldığında, günde 20 g' dan fazla günlük poliol alımını sağlıyorsa, etikette gıdanın laksatif etkisinin olabileceğini belirten bir ifade olmalıdır.

h) Günde yeterli miktarda sıvı alımının önemine dair bir ifade yer almalıdır.

i) Bu Tebliğin 2 nci maddesinin (a) bendinde belirtilen ürünlerde;

- Ürünün günlük esansiyel besin öğelerini yeterli miktarlarda sağladığına dair bir ifade,

- Ürünün tıbbi tavsiye olmaksızın üç haftadan fazla kullanılmaması gerektiğine dair bir ifade bulunmalıdır.

j) Bu Tebliğin 2 nci maddesinin (b) bendinde belirtilen ürünlerde, ürünlerin yalnızca enerjisi kısıtlanmış diyetlerin bir parçası olarak kullanıldığında yararlı olduğuna ve diğer gıda maddelerinin de, bu diyetin gerekli bir parçası olduğuna dair bir ifade yer almalıdır.

k) Bu kapsamdaki ürünlerin etiketleme, reklam ve sunumunda, bunların kullanımı sonucunda ortaya çıkan kilo kaybı hızı veya miktarına ya da açlık hissinin azalması veya tokluk hissinin artmasına dair herhangi bir ifade olmamalıdır.

Taşıma ve depolama

Madde 11 — Kilo verme amacıyla enerjisi kısıtlanmış diyetler için hazırlanan ürünlerin, taşıma ve depolanması Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin "Gıdaların Taşınması ve Depolanması" bölümüne uygun olmalıdır.

Numune alma ve analiz metodları

Madde 12 — Kilo verme amacıyla enerjisi kısıtlanmış diyetler için hazırlanan ürünlerden, üretim hattından ve muhafaza deposundan numune alınmasında Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin "Numune Alma ve Analiz Metodları" bölümündeki kurallara uyulmalıdır. Alınan numune uluslararası kabul görmüş metodlara göre analiz edilmelidir.

Tescil ve denetim

Madde 13 — Kilo verme amacıyla enerjisi kısıtlanmış diyetler için hazırlanan ürünleri üreten ve satan işyerleri; tescil ve izin, ithalat işlemleri, kontrol ve denetim sırasında bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu hükümlere uymayan işyerleri hakkında 24/06/1995 tarihli ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Denetim

Madde 14 — Bu Tebliğe ait hükümler; 24/06/1995 tarihli ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnameye göre, Sağlık Bakanlığı ve Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı'nca denetlenir.

Avrupa Birliğine uyum

Madde 15 — Bu Tebliğ, 96/8/EC sayılı "Kilo verme amaçlı enerjisi kısıtlanmış gıdalar" üzerine Komisyon Direktifi dikkate alınarak, Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Geçici madde 1- Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri 1 yıl içinde bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır.

Yürürlük

Madde 16 — Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 17 — Bu Tebliğ hükümlerini Sağlık Bakanı ve Tarım ve Köyüşleri Bakanı yürütür.

EK-1

Enerjisi Kısıtlanmış Diyetler İçin Hazırlanan Gıdaların Temel Bileşimi

Üreticinin talimatlarına göre hazırlanan ya da tüketime hazır halde piyasaya sunulan ürünlerin özellikleri:

1. Enerji

1.1. Bu Tebliğin 2 nci maddesinin (a) bendinde belirtilen üründen sağlanan enerji, toplam günlük miktar için 3360 kJ (800 kcal)'den az ve 5040 kJ (1200 kcal)'den fazla olmamalıdır.

1.2. Bu Tebliğin 2 nci maddesinin (b) bendinde belirtilen üründen sağlanan enerji, öğün başına 840 kJ (200 kcal)'den az ve 1680 kJ (400 kcal)'den fazla olmamalıdır.

2. Protein

2.1. Bu Tebliğin 2 nci maddesinin (a) ve (b) bendlerinde belirtilen ürünlerdeki proteinden gelen enerji, ürünün toplam enerji değerinin % 25'inden az ve % 50'sinden fazla olmamalıdır. 2 nci maddenin (a) bendinde belirtilen ürünlerin protein miktarı 125 g' ı aşmamalıdır.

2.2. Yukarıda protein ile ilgili olarak belirtilen hükümler, kimyasal indeksi, Ek-2'de verilen referans proteini ile aynı olanlar için geçerlidir. Eğer kimyasal indeksi referans proteinin % 100'ünden düşük ise, minimum protein düzeyleri aynı oranda yükseltilmelidir. Proteinin kimyasal indeksi, referans proteinin % 80'inden az olmamalıdır.

2.3. "Kimyasal indeks", test edilen proteinin her bir esansiyel aminoasit miktarı ile referans proteinin her bir aminoasit miktarı arasındaki oranların en düşüğüdür.

2.4. Aminoasit eklenmesine, yalnızca proteinlerin besin değerlerini yükseltmek amacıyla ve bu amaç için gerekli olan oranlarda izin verilir.

3. Yağ

3.1. Yağdan sağlanan enerji, ürünün toplam enerji değerinin % 30'undan fazla olmamalıdır.

3.2. Bu Tebliğin 2 nci maddesinin (a) bendinde belirtilen ürünlerde, gliserid formundaki linoleik asit miktarı 4.5 g' dan az olmamalıdır.

3.3. Bu Tebliğin 2 nci maddesinin (b) bendinde belirtilen ürünlerde, gliserid formundaki linoleik asit miktarı 1 g' dan az olmamalıdır.

4. Diyet Lifi

4.1. Bu Tebliğin 2 nci maddesinin (a) bendinde belirtilen ürünlerin diyet lifi içeriğinin günlük miktarı 10 g' dan az ve 30 g' dan fazla olmamalıdır.

5. Vitaminler ve Mineraller

5.1. Bu Tebliğin 2 nci maddesinin (a) bendinde belirtilen ürünler, toplam günlük diyetinde, Tablo 1'de belirtilen vitamin ve mineral miktarlarının en az % 100'ünü sağlamalıdır.

5.2. Bu Tebliğin 2 nci maddesinin (b) bendinde belirtilen ürünler, her öğünde, Tablo 1'de belirtilen vitamin ve mineral miktarlarının en az % 30'unu sağlamalıdır. Ancak, bu ürünlerden her öğünde sağlanan potasyum miktarı en az 500 mg olmalıdır.

Tablo1:

A vitamini	µg RE	700
------------	-------	-----

D vitamini	µg	5
E vitamini	mg TE	10
C vitamini	mg	45
Tiamin	mg	1.1
Riboflavin	mg	1.6
Niasin	mg NE	18
B ₆ vitamini	mg	1.5
Folat	µg	200
B ₁₂ vitamini	µg	1.4
Biotin	µg	15
Pantotenik asit	mg	3
Kalsiyum	mg	700
Fosfor	mg	550
Potasyum	mg	3100
Demir	mg	16
Çinko	mg	9.5
Bakır	mg	1.1
İyot	µg	130
Selenyum	µg	55
Sodyum	mg	575
Magnezyum	mg	150
Mangan	mg	1

RE: Transretinol eşdeğeri

NE: Niasin eşdeğeri= mg nikotinik asit+mg triptofan/60

TE: a -tokoferol eşdeğeri

EK-2 Aminoasit Gereksinim Tablosu

	g/100g protein
Sistin+methiyonin	1.7
Histidin	1.6
İzolösin	1.3
Lösin	1.9
Lizin	1.6
Fenilalanin+tirozin	1.9
Treonin	0.9
Triptofan	0.5
Valin	1.3